

Jaarverantwoording Onderwijsachterstandenbeleid (LEA/vve) 2025 Twenterand

TOELICHTING OP DE WETTELIJKE TAKEN

Wettelijke verplichtingen

Vanuit de Wet op het primair onderwijs (artikel 161) en de Wet op het voortgezet onderwijs (artikel 3.42) zijn gemeenten verplicht om minimaal 1 keer per jaar op bestuurlijk niveau te overleggen met de schoolbesturen voor primair en voortgezet onderwijs en de houders van kinderopvangorganisaties. Dit overleg moet gericht zijn op het maken van gezamenlijke afspraken over:

- het bevorderen van integratie;
- het voorkomen van segregatie;
- het afstemmen van toelatings- en inschrijvingsprocedures;
- het bestrijden van onderwijsachterstanden, in ieder geval d.m.v. voor- en vroegschoolse educatie (vve).

Doel van de wettelijke verplichtingen

Door het minimaal jaarlijks op bestuurlijk niveau 'tegen het licht houden' van deze 4 onderwerpen, behouden de gemeente en haar partners zicht op de situatie in de gemeente ten aanzien van deze onderwerpen. Ook kunnen zij, indien nodig, op deze manier tot (nieuwe) afspraken komen die op bestuurlijk niveau gedragen worden.

De afspraken die in dit jaarlijkse overleg onderwijsachterstandenbeleid worden gemaakt, moeten zoveel mogelijk het karakter van meetbare doelen hebben. Afspraken kunnen gelden voor meerdere jaren.

Het overleg onderwijsachterstandenbeleid heeft het karakter van een op overeenstemming gericht overleg. Dat wil zeggen dat het college van burgemeester en wethouders de uitkomsten van het overleg kan omzetten in bindende afspraken die voor alle partners gelden.

Voor het overleg onderwijsachterstandenbeleid zijn verschillende benamingen in omloop, waarvan 'LEA-overleg' de meest gangbare is (LEA staat daarbij voor Lokale Educatieve Agenda). Dit is dan ook de benaming die wij hanteren in deze vragenlijst.

NB: Een belangrijk instrument ter bestrijding van onderwijsachterstanden is het aanbieden van voorschoolse educatie (in de kinderopvang) en vroegschoolse educatie (in groep 1 en 2 van het basisonderwijs). Gemeenten zijn niet alleen verplicht te overleggen over voor- en vroegschoolse educatie, maar ook verplicht om voldoende aanbod ervan te realiseren (artikel 159 Wpo) en er afspraken over te maken (artikel 160 Wpo).

Onderstaand vindt u een overzicht van de wettelijke verplichtingen van gemeenten t.a.v. het voeren van overleg en het maken van afspraken over de verschillende LEA-onderwerpen:

Integratie		Overleg wel verplicht	Afspraken niet verplicht
Segregatie		Overleg wel verplicht	Afspraken niet verplicht
Inschrijving & Toelating		Overleg wel verplicht	Afspraken niet verplicht
Bestrijding onderwijsachterstanden	d.m.v. vve	Overleg wel verplicht	Afspraken <u>wel</u> verplicht
	d.m.v. andere instrumenten	Overleg wel verplicht	Afspraken niet verplicht

Heeft uw gemeente in 2025 minstens 1 keer overlegd met de schoolbesturen en kinderopvanghouders over:

- het bevorderen van integratie,
- het tegengaan van (onderwijs)segregatie,
- inschrijving & toelating,
- het bestrijden van onderwijsachterstanden met andere instrumenten dan vve?

De term 'overleg' uit de wet kan breed worden geïnterpreteerd. De verschillende LEA-onderwerpen hoeven bijvoorbeeld niet in hetzelfde overleg te worden besproken. Ook is het niet noodzakelijk dat het besproken LEA-onderwerp het enige gesprekspunt is tijdens een overleg. Gemeenten kunnen de LEA-onderwerpen ook in gezamenlijkheid met andere gemeenten (regionaal) bespreken en oppakken. Ten slotte kunnen de verschillende LEA-onderwerpen ook aan de orde komen in het OOGO passend onderwijs. NB: Het is wel noodzakelijk dat een LEA-onderwerp met het bestuur (of een afvaardiging daarvan) van alle relevante partners wordt besproken.

	Ja	Nee	Onbekend
Bevorderen van integratie	☒	☐	☐
Tegengaan van (onderwijs)segregatie	☒	☐	☐
Inschrijving & toelating	☒	☐	☐
Bestrijding van onderwijsachterstanden met andere instrumenten dan vve	☒	☐	☐

Had uw gemeente in 2025 geldende afspraken over:

- het bevorderen van integratie,
- het tegengaan van (onderwijs)segregatie,
- inschrijving & toelating,
- het bestrijden van onderwijsachterstanden met andere instrumenten dan vve?

Dit kunnen ook afspraken zijn die in eerdere jaren zijn gemaakt.

	Ja	Nee	Onbekend
Bevorderen van integratie	☒	☐	☐
Tegengaan van (onderwijs)segregatie	☒	☐	☐
Inschrijving & toelating	☒	☐	☐
Bestrijding van onderwijsachterstanden met andere instrumenten dan vve	☒	☐	☐

Zijn er bij het maken van de afspraken ook meetbare doelen geformuleerd?

Onder meetbare doelen worden verstaan: specifieke resultaten/uitkomsten die gemeten en geëvalueerd kunnen worden. Meetbare doelen helpen bij het vaststellen van duidelijke criteria voor succes, waardoor het makkelijker wordt om de voortgang te volgen en resultaten te beoordelen. Bijvoorbeeld door te werken met concrete getallen en criteria, zoals een streefpercentage of een tijdsperiode waarbinnen het doel behaald moet zijn.

	Ja	Nee	Onbekend
--	----	-----	----------

Bevorderen van integratie	☐	☒	☐
Tegengaan van (onderwijs)segregatie	☐	☒	☐
Inschrijving & toelating	☐	☒	☐
Bestrijding van onderwijsachterstanden met andere instrumenten dan vve	☐	☒	☐

Kunt u toelichten waarom er bij het maken van afspraken over dit onderwerp/ deze onderwerpen geen meetbare doelen zijn geformuleerd?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ Het was voor ons voldoende om afspraken te maken.
- ☒ We waren in 2025 nog bezig met het formuleren van meetbare doelen.
- ☒ Het is niet gelukt om meetbare doelen te formuleren.
- ☒ Anders, namelijk:
In 2023 is een Integrale beleidsnota sociaal domein 2023-2026 (IBN) ontwikkeld en vastgesteld. Hierin zijn een aantal lokale opgaven gesteld, zoals het versterken doorgaande lijn voorschool-basisschool, toekomstbestendig onderwijs en afspraken over gemaakt. Ook zijn er in 2025 (net als in 2024) gesprekken gevoerd met betrokken partijen en is een maatschappelijke agenda opgesteld.

Zijn er ontwikkelingen op het gebied van:

- het bevorderen van integratie,
- het tegengaan van (onderwijs)segregatie,
- inschrijving & toelating,
- het bestrijden van onderwijsachterstanden met andere instrumenten dan vve.

die relevant zijn om met de inspectie te delen?

U kunt hierbij ook denken aan eventuele afspraken die u in het ambtelijk overleg met de inspectie heeft gemaakt.

In de afgelopen periode heeft de gemeente Twenterand een medewerker in vaste dienst aangetrokken die zich specifiek gaat bezighouden met het LEA-beleid. Daarmee ontstaat meer continuïteit en komt er structurele capaciteit beschikbaar om dit beleidsveld verder te ontwikkelen. Ook binnen de Gelijke Kansen Alliantie (GKA), zien we beweging. SCOT (grootste schoolbestuur in Twenterand) heeft een projectleider aangesteld die momenteel in beeld brengt wat we als samenwerkingspartners (alle scholen inclusief kinderopvang) doen, wat efficiënt is, wat we willen bereiken en welke activiteiten we mogelijk niet meer gaan uitvoeren. Deze brede verkenning helpt ons om scherper te krijgen waar we gezamenlijk naartoe werken. De opbrengsten van dit onderzoek worden in februari 2026 gepresenteerd aan de stuurgroep, waarin zowel schoolbesturen als de gemeente vertegenwoordigd zijn. Vanuit de gemeente is eerder aangedrongen op het maken van resultaatafspraken, zowel vanuit de wettelijke verplichting als vanuit de behoefte om bewust keuzes te maken in wat we wel en niet oppakken. De verwachting is dat deze afspraken vervolgens binnen de GKA verder worden uitgewerkt, samen met onze beleidsmedewerker OAB. Vanuit het onderwijs en kinderopvang in Westerhaar geldt dat zij zelf hebben aangegeven dat nog niet voldoende helder is wat hun richting en doelen zijn. Zij onderzoeken dit momenteel samen met onze jonge kind adviseur en de directie. Onze inzet is dat zij hiervoor een eerste aanzet maken, waarna we dit binnen

de GKA verder kunnen uitwerken tot onze gezamenlijke ambities voor de vroeg- en voorschoolse voorzieningen.

Daarnaast zal de stuurgroep naar verwachting sturen op een eerste terugkoppeling richting het volledige OOGO op 5 maart 2026. Op 5 maart zal dan ook het OOGO geïnformeerd gaan worden over de resultaatafspraken en dat die er gaan komen. Dat is onder voorbehoud van een ontwikkeling die recent op ons pad is gekomen: begin januari 2026 is onze wethouder Onderwijs afgetreden. Sinds kort (17 februari 2026) is er een vervangend wethouder benoemd. Wij realiseren ons dat dit proces in een langzaam tempo voortgaat, maar gezien eerdere pogingen denken wij dat deze aanpak (zowel op de werkvloer als bestuurlijk) het beste perspectief biedt op breed draagvlak voor dezelfde gezamenlijke resultaten. Daarmee hopen wij dan ook dat iedereen met enthousiasme hiermee aan het werk gaat in plaats van dat het opgelegd gaat worden.

BESTRIJDEN VAN ONDERWIJSACHTERSTANDEN DOOR MIDDEL VAN VVE

Nu volgen een aantal vragen over het aanbod en het bereik van voorschoolse educatie.

Aanbod (en bereik) van voorschoolse educatie

In de wet is vastgelegd dat gemeenten zorg moeten dragen voor voldoende aanbod van kindplaatsen met door de gemeente gesubsidieerde voorschoolse educatie (ve-kindplaatsen), zowel in aantal, als in spreiding.

Het aantal doelgroeppeuters (het aantal kinderen in de leeftijd van 2,5-4 jaar dat de gemeente op basis van haar definitie als doelgroeppeuter heeft geïndiceerd), vormt de basis van de beoordeling van het aanbod als wel of niet voldoende door de inspectie.

NB: Voorschoolse educatie is bedoeld voor kinderen tussen 2,5 en 4 jaar. Als de gemeente al eerder met ve wil beginnen, valt dit binnen de beleidsvrijheid van de gemeente, maar hoeft de gemeente niet voldoende aanbod te creëren voor de kinderen die jonger zijn dan 2,5 jaar.

Was er volgens u op 1 januari 2025 in uw gemeente sprake van voldoende aanbod van voorschoolse educatie (in aantal en spreiding van de ve-kindplaatsen)?

De inspectie beschouwt het aanbod als voldoende wanneer er op deze datum voor ieder kind in de ve-leeftijd (2,5-4 jaar) met een ve-indicatie een ve-kindplaats beschikbaar was.

- ☒ Ja
- ☐ Nee, want
- ☐ Onbekend

De onderstaande vragen hebben betrekking op het **aantal doelgroeppeuters**, het totale **aantal ve-kindplaatsen** dat beschikbaar was voor deze doelgroeppeuters, en het **aantal wel en niet met ve bereikte doelgroeppeuters** op peildatum **1 januari 2025**. Deze begrippen worden hieronder toegelicht.

- Doelgroeppeuters: peuters in de ve-leeftijd die voldoen aan de doelgroepdefinitie die in uw gemeente wordt gehanteerd. **Het gaat hier dus om peuters (2,5-4 jaar) die geïndiceerd zijn voor ve.**
- Kindplaatsen met gesubsidieerde voorschoolse educatie (ve-kindplaatsen): alle kindplaatsen op locaties met gesubsidieerde voorschoolse educatie, waar doelgroeppeuters gebruik van kunnen maken. **Let op: Het gaat hier dus om het aantal door doelgroeppeuters bezette ve-kindplaatsen plus het aantal niet door doelgroeppeuters bezette ve-kindplaatsen.**
- Bereikte doelgroeppeuters: doelgroeppeuters die **geplaatst zijn op ve-kindplaatsen** (deelnemen aan ve).
- Niet bereikte doelgroeppeuters: doelgroeppeuters die **niet geplaatst zijn op ve-kindplaatsen** (niet deelnemen aan ve).

	Aantal	Onbekend
Op 1-1-2025 bedroeg het <u>aantal doelgroepeuters</u>	122	☐
Op 1-1-2025 bedroeg het <u>totaal aantal kindplaatsen</u> met gesubsidieerde voorschoolse educatie	174	☐
	Aantal	Onbekend
Op 1-1-2025 bedroeg het <u>aantal bereikte</u> doelgroepeuters	80	☐
Op 1-1-2025 bedroeg het <u>aantal niet bereikte</u> doelgroepeuters	42	☐

Indien gewenst, kunt u de door u opgegeven aantallen hieronder nader toelichten.

Deze gegevens hebben wij gehaald uit de vve-monitor van Dimensional Insight waar wij sinds 1 december 2023 mee werken.

U heeft aangegeven dat een deel van de doelgroepeuters niet is bereikt. Waarom hebben deze kinderen niet deelgenomen aan voorschoolse educatie?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ Er zijn wachtlijsten voor bepaalde locaties.
- ☐ De toeleiding naar voorschoolse educatie verloopt (nog) niet goed genoeg.
- ☒ Ouders willen niet dat hun kind deelneemt vanwege geloofs- en/of culturele overtuigingen.
- ☒ Ouders willen niet dat hun kind deelneemt om praktische redenen, bijvoorbeeld omdat de voorschool te ver weg is.
- ☐ Ouders hebben geen belangstelling of zien het nut van de voorschool niet in.
- ☒ Ouders vinden hun kind te jong om al zoveel dagdelen naar de opvang te gaan.
- ☒ Het kind gaat al naar een andere opvanglocatie (waar geen voorschoolse educatie wordt aangeboden).
- ☒ Ouders willen niet dat hun kind deelneemt aan voorschoolse educatie om financiële redenen.
- ☐ Ouders zijn het niet eens met de indicatie.
- ☐ Er is bij de ouders sprake van weerstand/wantrouwen richting de overheid en andere instanties.
- ☐ Ouders hebben nog niet besloten over deelname aan voorschoolse educatie.
- ☐ Onbekend.

Anders, namelijk:
er wordt onderzocht of voorschoolse educatie op de kinderopvang een optie zou kunnen zijn om een pilot mee te starten

Zijn er ontwikkelingen op het gebied van aanbod en bereik van voorschoolse educatie die relevant zijn om met de inspectie te delen?

U kunt hierbij ook denken aan eventuele afspraken die u in het ambtelijk overleg met de inspectie heeft gemaakt.

Er wordt onderzocht of voorschoolse educatie binnen de kinderopvang kan worden ingezet als mogelijke pilot. Dit sluit aan bij het feit dat er ook kinderen op de kinderopvang zitten met een vve-indicatie die momenteel geen gebruikmaken van een vve-plek in de peuteropvang.

Nu volgen een aantal vragen over het verplichte overleg en de verplichte afspraken over de verschillende vve-onderwerpen.

Heeft uw gemeente in 2025 minstens 1 keer overleg gevoerd over:

- de doelgroepdefinitie voor peuters,
- de toeleiding van doelgroeppeters naar voorschoolse educatie,
- de doorgaande lijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie,
- de met vroegschoolse educatie te bereiken resultaten?

	Ja	Nee	Onbekend
Doelgroepdefinitie voor peuters	☒	☐	☐
Toeleiding van doelgroeppeters naar vve	☒	☐	☐
Doorgaande lijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie	☒	☐	☐
Resultaten van vroegschoolse educatie	☐	☐	☒

U heeft bij 1 of meerdere onderwerpen aangegeven dat onbekend is of uw gemeente hierover heeft overlegd. Hieronder kunt u dit antwoord toelichten.

We hebben binnen de lokaal lerende netwerken in Vroomshoop en Westerhaar wel afspraken gemaakt over basisvaardigheden, maar niet specifiek over vroegschoolse educatie.

Had uw gemeente in 2025 geldende afspraken over:

- de doelgroepdefinitie voor peuters,
- de toeleiding van doelgroeppeuters naar voorschoolse educatie,
- de doorgaande lijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie,
- de met vroegschoolse educatie te bereiken resultaten?

Dit kunnen ook afspraken zijn die in eerdere jaren zijn gemaakt.

	Ja	Nee	Onbekend
Doelgroepdefinitie voor peuters	☒	☐	☐
Toeleiding van doelgroeppeuters naar vve	☒	☐	☐
Doorgaande Lijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie	☒	☐	☐
Resultaten van vroegschoolse educatie	☐	☒	☐

Waarom waren er in 2025 geen afspraken over 1 of meer van deze onderwerpen?

Dit is nog niet opgepakt; dit volgt zo snel mogelijk.

Zijn er ontwikkelingen op het gebied van de doelgroepdefinitie, de toeleiding, de doorgaande lijn en/of de resultaten van vroegschoolse educatie die relevant zijn om met de inspectie te delen?

U kunt hierbij ook denken aan eventuele afspraken die u in het ambtelijk overleg met de inspectie heeft gemaakt.

Wij streven naar een hoger bereik van doelgroeppeuters dat voorschoolse educatie krijgt. Ongeveer 50% van de doelgroeppeuters volgt een aanbod voorschoolse educatie. Zowel de inspectie als wij als gemeente delen de opvatting dat dit percentage aan de lage kant is. Twenterand heeft zich reeds voorgenomen om hier meer beleid op te voeren en het bereik te verhogen. Er zijn verschillende aanknopingspunten. In november 2025 is een collega in dienst gekomen om te werken aan vve en het onderwijsachterstandenbeleid. Naast deze vergroting van ambtelijke capaciteit is in 2024 de vve-monitor geïmplementeerd. De mogelijkheden van de monitor worden momenteel nog niet volledig benut. Zo is er een optie om redenen voor non-bereik te registreren, maar dit gebeurt niet consequent. Vaak wordt de categorie 'overig' aangevinkt zonder nadere toelichting. Wij gaan met betrokken organisaties afspreken dat deze informatie specifiekere wordt ingevuld. Dit biedt meer inzicht in de achterliggende redenen van ouders en ondersteunt het ontwikkelen van gericht beleid om het bereik van vve te vergroten. Ook zijn er veel inspanningen geleverd voor de opvang en het onderwijs aan Oekraïense vluchtelingen. In 2022 kwamen ongeveer 70 Oekraïners naar de gemeente, wat aanvankelijk leidde tot negatief sentiment onder een deel van de bevolking. Door te investeren in goede opvang, waaronder de aankoop van een camping, en het organiseren van gezamenlijke activiteiten met inwoners en Oekraïners, is het sentiment sterk verbeterd. Daarnaast heeft Twenterand in de regio actief aangedrongen op betere afstemming en afspraken over nieuwkomersonderwijs. Aanvankelijk werd de noodzaak elders minder gevoeld, maar dit veranderde toen andere gemeenten ook meer Oekraïners ontvingen. Inmiddels zijn regionaal en lokaal goede afspraken gemaakt en verloopt de samenwerking, ook met kinderopvang, positief. Knelpunten blijven echter bestaan op het gebied van financiering, personeel en expertise.

Alle vragen zijn nu beantwoord. Dankuwel.

Indien er met het invullen van de vragenlijst volgens u nog geen voldoende compleet beeld is ontstaan van het gevoerde onderwijsachterstandenbeleid in uw gemeente in 2025, kunt u hieronder aanvullende informatie verstrekken.

Indien u tevens documenten aan ons wilt verstrekken, kunt u deze uploaden in het ISD. Kies daarbij voor de documentsoort "aanvullende documentatie jaarverantwoording". Let er s.v.p. op dat de documentatie die u uploadt geen privacygevoelige gegevens bevat.